Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | KRAJOWY PLAN ODBUDOWY

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Twoje nowe źródło ciepła: kocioł na biomasę

Odbiór. Użytkowanie. Obowiązki

Praktyczny przewodnik dla beneficjentów programu Czyste Powietrze

Nowe źródło ciepła w Twoim domu to więcej niż ogrzewanie – to komfort, zdrowsze powietrze i realne oszczędności.

Sprawdź, jak z niego korzystać, aby działało efektywnie i pomagało obniżać rachunki.

Materiał ma charakter poradnikowy i nie zastępuje wymaganego w programie Czyste Powietrze **audytu energetycznego – dobór urządzenia powinien być oparty na jego wynikach.**

Ministerstwo Klimatu i Środowiska | czyste powietrze zdrowy wybór | NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA i GOSPODARKI WODNEJ

Współfinansowane z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (Funduszu Modernizacyjnego)

Dowiedz się więcej:

→ **czystepowietrze.gov.pl**

→ infolinia: **22 340 40 80**, pon.-pt., 8:00-16:00

Część I

1. ODBIÓR ŹRÓDŁA CIEPŁA - CZEGO MOŻESZ WYMAGAĆ OD INSTALATORA?

Instalator ma obowiązek:

- poprawnie zamontować i skonfigurować urządzenie,
- uruchomić urządzenie,
- sprawdzić jego działanie,
- dobrać i ustawić parametry pracy,
- przekazać dokumentację i gwarancję,
- przeprowadzić szkolenie użytkownika (poproś instalatora o instrukcję),
- wskazać kontakt do serwisu,
- wyjaśnić zasady eksploatacji.

Powinieneś także otrzymać potwierdzenie, że zostałeś przeszkolony – może to być podpis na protokole uruchomienia, karcie gwarancyjnej lub osobnym formularzu przekazania instruktażu.

Podczas instruktażu powinieneś dowiedzieć się:

- jakie są zasady pierwszego uruchomienia i regulacji urządzenia,
- jak włączyć i wyłączyć urządzenie,
- jak ustawić temperatury oraz elementy instalacji CO i CWU,
- jak działa sterownik i ewentualnie harmonogramy pracy źródła ciepła,
- co oznaczają komunikaty i błędy na wyświetlaczu,
- kiedy wezwać serwis,
- jakie są zasady bezpieczeństwa (np. wentylacja pomieszczenia, czujnik czadu (CO) w kotłowni, czujnik dymu w pobliżu).

Uwaga:

Warto wybrać doświadczonego instalatora posiadającego autoryzację do montażu, wystawioną przez producenta kotła – może to mieć kluczowe znaczenie dla prawidłowego działania urządzenia. Pamiętaj, że instalator odpowiada za stan instalacji i ewentualne błędy montażu, a serwis reaguje na usterki sprzętu. Za codzienną dbałość o instalację i prawidłowe użytkowanie sprzętu odpowiada użytkownik.

2. ODBIÓR ŹRÓDŁA CIEPŁA – CO SPRAWDZIĆ?

Dokumenty, które musisz otrzymać:

- instrukcja obsługi w języku polskim,
- karta gwarancyjna,
- protokół uruchomienia i wpis do dokumentacji serwisowej,
- dokumentacja techniczna (np. schemat instalacji, karta katalogowa i etykieta energetyczna).

Sprawdź, czy

- urządzenie jest wpisane na Listę zielonych urządzeń i materiałów (Lista ZUM: lista-zum.ios.edu.pl) w dniu wystawienia faktury końcowej (w przypadku wniosków o dofinansowanie złożonych od 31.03.2025 r. może to być faktura zaliczkowa o ile urządzenie było zawieszone lub usunięte z Listy ZUM przed wystawieniem faktury końcowej).
- numer seryjny urządzenia na karcie gwarancyjnej zgadza się z numerem na urządzeniu,
- data uruchomienia została wpisana (od niej liczona jest gwarancja, choć w niektórych przypadkach w zależności od producenta, gwarancja liczy się już od daty sprzedaży).

3. PODSTAWY PRAWIDŁOWEJ EKSPLOATACJI

Kluczowa zasada:

urządzenie musi mieć **dobrze dobraną moc do zapotrzebowania** (m.in. na podstawie wykonanego obowiązkowego audytu energetycznego).

Unikaj

- samodzielnych zmian ustawień serwisowych lub przeróbek urządzenia*,
- stosowania niewłaściwego paliwa,
- błędów eksploatacyjnych – braku czyszczenia i serwisu.

Uwaga:

W programie Czyste Powietrze w dotowanych kotłach biomasowych zabronione jest stosowanie rusztu awaryjnego do spalania innych paliw pod rygorem zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami.

* Użytkownik może zmieniać tylko ustawienia dostępne w menu użytkownika (np. temperatury komfortu, harmonogramy), natomiast parametry serwisowe (np. moc maksymalna, temperatury zabezpieczeń powrotu wody do kotła) powinien zmieniać wyłącznie instalator lub autoryzowany serwis.

Uwaga: zmiana ustawień serwisowych/fabrycznych lub przerabianie urządzenia może spowodować utratę gwarancji producenta.

Część II

1. KOCIOŁ NA BIOMASĘ – NAJWAŻNIEJSZE ZASADY

- Dobór mocy kotła powinien być zgodny z audytem energetycznym i wytycznymi producenta.
- Nieodpowiednio dobrana moc kotła może skutkować zwiększonym zużyciem paliwa, awariami kotła oraz ewentualnym niedogrzaniem ogrzewanych pomieszczeń.

Paliwo:

- dla kotłów na pellet drzewny – pellet drzewny klasy A1,
- dla kotłów zgazowujących drewno – drewno kawałkowe (najlepiej twarde, liściaste) o wilgotności < 20%,
- przechowywanie w miejscach suchych bez wilgoci,
- objawy złego paliwa: wykraplająca się smoła, spieki, dużo popiołu, problemy z zapłonem,
- zakaz stosowania innych paliw niż wynikających z dokumentacji do kotła.

Eksploatacja:

- regularne czyszczenie elementów kotła (palnik, wymiennik, popielnik),
- utrzymanie stabilnej temperatury spalania na kotle oraz stosowania automatyki pogodowej ogranicza zużycie paliwa co ma bezpośrednie przełożenie na koszty,
- zapewnienie właściwego ciągu kominowego i wentylacja pomieszczenia kotłowni = zapewnienia bezpieczeństwa i prawidłowego użytkowania,
- kotły zgazowujące drewno zazwyczaj muszą współpracować z zamontowanym zbiornikiem buforowym o odpowiedniej pojemności dobranej głównie do mocy kotła i według zaleceń producenta.

Najczęstsze błędy w eksploatacji:

- wysokie zużycie pelletu: nieekonomiczne spalanie wynikające ze złych proporcji powietrza do paliwa,
- powstawanie spieków i zgorzeliny: zbyt duża ilość powietrza lub złej jakości paliwo powodują powstawanie twardych osadów w palniku, co może go zablokować,
- niedopalone resztki pelletu: zbyt mała ilość powietrza, paliwo nie spala się całkowicie, co marnuje surowiec,
- zapychanie palnika: nagromadzenie nieprzepalonego pelletu,

- zaniki płomienia i częste przestoje: kocioł nie osiąga zadanej temperatury, co prowadzi do błędów zapłonu i częstego, energochłonnego ponownego rozpalania,
- dymienie z kotła: słaba kalibracja, szczególnie przy niskiej jakości paliwa, powoduje zwiększoną emisję dymu,
- zanieczyszczenie fotokomórki: nieprzepalone paliwo może zasłaniać czujnik płomienia, co skutkuje błędami pracy palnika.

Warto wiedzieć:

- Nie każde paliwo jest dobrej jakości – słaby, tani pellet lub wilgotne drewno oznaczają większe zużycie, niższą sprawność i często wyższe koszty ogrzewania.
- Warto rozważyć zakup paliwa z wyprzedzeniem – poza sezonem bywa tańsze i łatwiej dostępne.
- Warto też wcześniej zadbać o odpowiednie miejsce do magazynowania paliwa –suche, przewiewne, czyste i zabezpieczone przed wilgocią.
- Planując ilość paliwa, warto uwzględnić zapas na nieprzewidziane sytuacje, np. dłuższe okresy mrozów lub większe zużycie niż zwykle.

2. ZWRÓĆ UWAGĘ M.IN. CZY:

- zastosowano wkład kominowy antykorozyjny przy kotłach biomasowych,
- elementy kotła na biomasę są prawidłowo zamontowane i szczelne,
- zastosowano regulację temperatury w pomieszczeniach w postaci minimum termostatów grzejnikowych lub elektronicznych termostatów pokojowych,
- posiadasz odpowiednie pomieszczenie z miejscem do magazynowania paliwa na sezon grzewczy.

Część III

1. CO WPŁYWA NA KOSZTY OGRZEWANIA KOTŁEM BIOMASOWYM?

1. Budynek:

im lepsze ocieplenie budynku → tym niższe rachunki i mniejsza moc źródła ciepła.

2. Optymalna praca źródła ciepła:

stabilna temperatura pracy źródła ciepła = oszczędność; częste zmiany parametrów pracy = wyższe zużycie samego urządzenia oraz paliwa.

3. Jakość paliwa:

złej jakości paliwo = większe zużycie i problemy eksploatacyjne.

4. Serwis:

brak przeglądów = spadek sprawności i wyższe koszty eksploatacyjne oraz możliwe awarie.

5. Czyszczenie kotła:

czysty wymiennik kotła gwarantuje maksymalną wymianę ciepła, a czysta komora spalania gwarantuje optymalny proces spalania.

2. PRZEGLĄDY, SERWIS I GWARANCJA

Obowiązkowe/zalecane przeglądy:

- zazwyczaj **min. 1 raz w roku** (czasem co 2 lata – zależnie od producenta),
- najlepiej przez autoryzowany serwis.

Warunki utrzymania gwarancji:

- regularne przeglądy,
- dokumentacja (protokoły, wpisy),
- brak samodzielnych ingerencji,
- stosowanie właściwego paliwa,
- prawidłowy montaż i uruchomienie.

Najczęstsze powody utraty gwarancji:

- brak przeglądów,
- brak dokumentów,
- złe paliwo,
- samodzielna ingerencja w urządzenie grzewcze,
- brak potwierdzenia zapoznania się przez właściciela z warunkami gwarancji.

3. OBOWIĄZKOWE PRZEGLĄDY KOMINIARSKIE (KOTŁY NA BIOMASĘ)

- Czyszczenie przewodów dymowych: **min. 4 razy w roku** (czyszczenie może wykonywać mistrz kominiarski albo osoba posiadająca kwalifikacje kominiarskie działająca w zakładzie kominiarskim).
- Kontrola przewodów: **min. 1 raz w roku** (przegląd wykonuje mistrz kominiarski lub osoba z uprawnieniami budowlanymi).
- Brak przeglądów kominiarskich = ryzyko niebezpiecznej eksploatacji źródła ciepła oraz przewodów wentylacyjnych i kominowych, narażenie się na mandat i problemy z ubezpieczeniem.

4. OBOWIĄZKI FORMALNE – CEEB

Masz obowiązek zgłosić aktualne źródła ciepła w budynku do **Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków** (CEEB):

- termin: **do 14 dni od uruchomienia**: zone.gunb.gov.pl/pl/deklaracja-ceeb,
- podajesz wszystkie rodzaje źródeł ciepła w budynku,
- brak zgłoszenia = możliwa kara finansowa.

Część IV

SZYBKA CHECKLISTA UŻYTKOWNIKA:

- ✓ Zostałem przeszkolony przez instalatora.
- ✓ Mam komplet dokumentów.
- ✓ Wiem, jak ustawić temperaturę i harmonogram pracy źródła ciepła oraz jak wyregulować elementy instalacji CO, CWU.
- ✓ Wykonuję regularne czyszczenie oraz obowiązkowe przeglądy (jeśli wymagane przez producenta urządzenia).
- ✓ Dbam o przeglądy co najmniej 1 raz w roku.
- ✓ Mam potwierdzenia przeglądów.
- ✓ Zgłosiłem aktualne źródła ogrzewania w budynku do CEEB.
- ✓ Wiem, kiedy wezwać serwis.

